

Pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset ja lausunnot

MH § 136

Kainuun liitossa on valmistunut seuraavat:

Kokouspöytäkirjat:

- Maakunnallinen nuorisovaltuusto 16.9.2016

Viranhaltijapäätökset:

Henkilöstön vuosilomaa-, sairautta-, työaikavapaata-, virkavapaata-, palkkausta-, virkamatkaa ja henkilöstökokouksia koskevat päätökset ajalla 18.10. - 7.11.2016:

Maakuntajohtaja Pentti Malinen §:t 29-33, 9, 11
Aluekehitysjohtaja Heimo Keränen §:t 79-86, 17-18
Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen §:t 51-56,
Hallintopäällikkö Harri Turkulainen §:t 46-47, 22

Muut kuin em. päätökset:

Maakuntajohtaja Pentti Malinen:

Muu päätös (§ 18): Lainan myöntäminen Otanmäki Mine Oy:lle
Päätös: Otanmäki Mine Oy on hakenut Kainuun liitolta lyhytaikaista lainaa ostaakseen Rautaruukki Oyj:ltä alueita ja teollisuuskiinteistöjä Otanmäen alueelta. Haettu lainamäärä on 30 000 euroa ja laina-aika 6 kuukautta. Lainalle maksetaan korkoa euribor 6 kk + 1 %. Lainan vakuudeksi on Otanmäki Mine Oy:n toimitusjohtaja Jouko Jylängin henkilökohtainen takaus.

Maakuntahallitus kuuli 24.10.2016 toimitusjohtaja Jylängin esittelyn asiasta maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen yhteydessä.

Kainuun liitto myöntää Otanmäki Mine Oy:lle lyhytaikaista lainaa 30 000 euroa yllä mainituin ehdoin. Laina maksetaan Kainuun tulevaisuusrahaston pääomasta. Perusteluna lainan myöntämiselle on tulevaisuusrahaston sääntö: "Rahastosta voidaan myöntää avustuksia tai lainaa jatkuvasti ilman erillistä hakuaikaa kaikille maakunnallisille toimijoille projektiluontoiseen kehittämistyöhön." Hankepäätöstä tehtäessä otettu huomioon suunnitteilla olevan kaivoshankkeen mahdollisten aluetaloudellisten ja työllistävien vaikutusten laajuus (investointi 181 milj. euroa; 350-400 työpaikkaa), hankkeen käynnistysvaiheen rahoituksen saantiin liittyvät erityistarpeet ja mahdollisuus nopeuttaa hanketta ja sitä kautta myönteistä rakennemuutosta.

Muu päätös (§ 19): Dynasty 6.4. versionvaihto ja siirto Innofactorin

käyttöpalveluun

Päätös: Kainuun liitto käyttää tällä hetkellä Innofactor Oyj:n Dynasty-asianhallintajärjestelmän versiota 6.1. Kyseisen version käyttäjätuki on loppunut ja viimeistään ensi keväänä Kainuun sote lopettaa sen kaikenlaisen ylläpidon. Kainuun sote kilpailutti asianhallintajärjestelmän vuonna 2014 ja valitsi kokonaistaloudellisesti edullisimpänä järjestelmänä M-Filesin. Kyseinen ohjelma oli valintahetkellä pahasti keskeneräinen ja vielä tälläkin hetkellä ohjelman toimivuus etenkin kokoushallinnan osalta ei ole luvatus ja sovitun mukaista. Osa Kainuun kunnista on päättänyt jatkaa Dynastyn käyttäjinä ja tehneet versiovaihdot Dynasty 6.4 -versioon.

Kainuun liiton nykyiset resurssit eivät riitä uusien tietojärjestelmien käyttöönottoon. Lisäksi sote- ja maakuntauudistuksen valmistelutyöt kuormittavat lisää asianhallinnan ja kokoushallinnan parissa työskenteleviä. Maakuntauudistukselle tarvitaan myös oma diaari ja se ei onnistu nykyisellä versiolla.

Kainuun liitto tekee Dynasty 6.4. versiovaihdon ja siirtää sen Innofactorin käyttöpalveluun Innofactorin 7.11.2016 antaman tarjouksen mukaisesti. Tarjouksen mukainen kokonaishinta ajalle 1.1.2017 – 31.12.2018 on 29 535 euroa.

Hallintopäällikkö Harri Turkulainen:

Muu päätös (§ 13): Autotallipaikat kaudella 2016-2017

Päätös: Talli- ja tolppapaikat on jaettu hakemusten mukaisesti. Tallipaikasta peritään kertakorvauksena 100 € ja tolppapaikasta 60 €.

Lisätietoja päätöksistä antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 04 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Lausunnot:

1) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkisen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntusen ovat 20.10.2016 antaneet Ympäristöministeriölle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO LUONNOKSISTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Ympäristöministeriö on pyytänyt mm. maakuntien liittojen lausuntoa luonnoksista hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen muuttamisesta.

Maankäyttö- ja rakennuslakiin ja -asetukseen ehdotettavat muutokset liit-

tyvät tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin (2001/42/EY, SEA -direktiivi) täytäntöönpanoon. Euroopan komissio on Pilot -tiedustelussaan (7778/15/ENVI) kiinnittänyt Suomen huomiota direktiivin täytäntöönpanon puutteisiin kaavoituksen ja maankäytön osalta.

Maankäyttö- ja rakennuslakiin lisätään säännökset SEA -direktiivin edellyttämästä ilmoitus- ja neuvottelumenettelystä. Suomen valtion on huolehdittava direktiivin edellyttämästä ilmoitus- ja neuvottelumenettelystä, jos Suomen alueelle laadittavan kaavan toteuttamisesta todennäköisesti aiheutuu merkittäviä ympäristövaikutuksia toiselle valtiolle.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen kaavaselostuksen tietovaatimuksia koskevia säännöksiä täydennetään viittauksella SEA -direktiivin liitteessä 1 tarkoitettuihin tietoihin, jotta kansalliset säännökset vastaisivat yksityiskohtaisesti direktiivin vaatimuksia.

Luonnokset hallituksen esitykseksi

Suomen alueelle laadittavaan kaavaan liittyvä ilmoitusmenettely koskee sellaista valmisteltavana olevaa kaavaa, jonka toteuttamisella voi olla todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia toisen valtion alueelle. Maakunta-kaavoituksen osalta tällaisia ilmoitus- ja neuvottelumenettelyjä tulee tulevaisuudessakin olemaan vähäinen määrä.

Luonnosten esitykset eivät ole merkittäviä muutoksia nykykäytäntöihin verrattuna, joskin vaikutusten arviointiin liittyvät yksityiskohdat ja tietovaatimukset lisäävät, kaavan tehtävä ja tarkoitus huomioon ottaen, kaavaprosessin yhteydessä tarvittavaa työmäärää erityisesti kaavaselostuksen laadinnassa.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa luonnoksista hallituksen esitykseksi."

2) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 20.10.2016 antaneet Puolangan kunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO LUONNOKSESTA TONKOPURON ASEMAKAAVAN OSITTAINEN MUUTOS JA LAAJENNUS

Puolangan kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Tonkopuron asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta.

Kaava-alue sijaitsee Paljakan matkailukeskuksessa. Kaavamuutoksella huomioidaan tapahtunut rakentaminen ja mahdollistetaan matkailurakentamisen jatkaminen alueelle. Kaavan laajennuksella nykyään pääasiassa matkailuvaunukäytössä olevia tämän hetken tarpeisiin liian laajoja alueita kaavoitetaan pysyvän loma- ja matkailurakentamisen mahdollistavaksi. Kaavan laajennuksella turvataan myös alueen tärkeimmän pohjavedenottamon lähialueen säilyminen rakentamattomana.

Asemakaavaluonnos

Asemakaavan muutos on tarpeellinen ja ajankohtainen kaavoitushanke Paljakan matkailukeskuksen kehittämisen kannalta.

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssä on kiinnitetty huomiota Paljakan alueen eheyttämiseen ja toimintojen tiivistämiseen sekä yleiskaavan tarkistamistarpeeseen. Kainuun matkailun aluerakenne -tarkastelussa (Sweco Ympäristö 2015) esitetään johtopäätöksinä ja kehittämisehdotuksina matkailupalvelujen parantamiseksi mm. että uuden loma-asumisen toivotaan keskittyvän erityisesti palveluiden eli matkailukeskusten ja taajamien läheisyyteen. Nyt laadittavalla asemakaavan muutoksella ja laajennuksella edistetään maakuntakaavan toteuttamista ja luodaan hyvät mahdollisuudet Paljakan matkailukeskuksen eheyttävälle kehitykselle.

Tarkennuksena asemakaavan kaavaselostukseen maakuntakaavaa koskevaan kohtaan 4.4.1 Lähtökohtatavoitteet esitetään seuraavaa: Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan vaihemaakuntakaava-alueita koskeva yleismääräys ei koske ko. kaavoitettavaa Tonkopuron asemakaavan aluetta."

3) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 25.10.2016 antaneet Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO UTAJÄRVEN PAHKAVAARAN TUULIVOIMAHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Utajärven Pahkavaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Pahkavaaran Tuulipuisto Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Utajärven kunnan itäosaan Pahkavaaran alueelle. Alue sijaitsee Särkijärven kylän kaakkoispuolella, lähimmillään noin 1,5 km etäisyydellä Särkijärvestä. Itäosastaan alue rajautuu noin kilometrin matkalta Puolangan kunnan rajaan.

Arvioinnissa tarkastellut vaihtoehdot:

Vaihtoehto 0 (VE 0): Hanketta ei toteuteta

Vaihtoehto 1 (VE 1): Pahkavaaran alueelle toteutetaan 42 tuulivoimalaa.

Voimaloiden nimellisteho olisi enintään 4,5 MW, napakorkeus enintään 167 m ja kokonaiskorkeus enintään 235 m. Lisäksi alueelle rakennettaisiin yhdystiet, voimaloiden väliset huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille sekä sähköasema.

Sähkönsiirron vaihtoehdot:

Pohjoinen pääjohtoreitti A: Tuulivoimapuiston sähköasema liitetään yleiseen sähköverkkoon Muhoksen Pyhäkosken tai Pyhäselän sähköasemalla. Liittyminen Pyhäkosken sähköasemaan tapahtuisi uudella noin 74 km pituisella 110 kV voimajohtolla tai vaihtoehtoisesti Pyhäselän säh-

köasemaan uudella noin 71 km pituisella 400 kV voimajohdolla.

Eteläinen pääjohtoreitti B: Sähköasema liitetään yleiseen sähköverkkoon Muhoksen Pyhäkosken tai Pyhänselän sähköasemalla. Liittyminen Pyhäkosken sähköasemaan tapahtuisi uudella noin 69–73 km pituisella 110 kV:n voimajohdolla tai vaihtoehtoisesti Pyhänselän sähköasemaan uudella noin 67–70 km pituisella 400 kV:n voimajohdolla.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Voimassa olevassa valtioneuvostossa vuonna 2009 vahvistetussa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa ei ole käsitelty tuulivoimaa asiakokonaisuutena, eikä ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita. Kainuun maakuntavaltuusto teki 25.3.2013 päätöksen Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan laatimisen käynnistämisestä. Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi tuulivoimamaakuntakaavan 30.11.2015. Tuulivoimamaakuntakaava on parhaillaan vahvistettavana ympäristöministeriössä. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa tuulivoimahanketta lähimmät, Puolangan kuntakeskuksen eteläpuolelle alueelle osoitetut, tuulivoimaloiden alueet eivät sijaitse maakuntien raja-alueen läheisyydessä.

Tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Kainuun maakuntakaavoitukseen tai maankäyttöön.

Pahkavaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu selkeästi ja havainnollisesti. Arviointiselostus antaa hyvät tiedot ja lähtökohdat hankkeen toteuttamisen vaihtoehtoista, vaikutuksista ja toteuttamiskelpoisuudesta hankkeen jatkosuunnittelua ja päätöksentekoa varten.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta."

4) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 25.10.2016 antaneet Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO UTAJÄRVEN MAASELÄN JA HEPOHARJUN TUULIVOIMAHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Utajärven Maaselän ja Hepoharjun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Maaselän Tuulipuisto Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Utajärven kunnan Maaselän ja Hepoharjun alueille. Alueet sijaitsevat Utajärven taajaman ja Sanginkylän välimaastossa. Maaselän alue rajautuu osin Utajärven ja Oulun väliseen kuntarajaan. Alueet sijaitsevat yli 20 kilometrin etäisyydellä Puolangan kunnan rajasta.

Arvioinnissa tarkastellut vaihtoehdot:

VE O: Maaselän ja Hepoharjun tuulivoimapuistoa ei toteuteta

VE 1: Maaselän ja Hepoharjun alueille rakennetaan yhteensä 39 tuulivoi-

malaa

VE 2: Maaselän alueelle rakennetaan 20 tuulivoimalaa

VE 3: Hepoharjun alueelle rakennetaan 19 tuulivoimalaa

Kunkin tuulivoimalan nimellisteho kaikissa vaihtoehdoissa olisi 4,5 MW, napakorkeus enintään 167 m ja kokonaiskorkeus enintään 235 m. Maaselän ja Hepoharjun alueille rakennettavat sähköasemat liitettäisiin toisiinsa 110 tai 400 kV:n voimajohdolla, jonka pituus on Hepoharjun sähköaseman sijainnista riippuen noin 5–8 km. Lisäksi alueille rakennettaisiin yhdystiet, voimaloiden väliset huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille sekä sähköasema.

Tuulivoimahankkeen liittyminen yleiseen sähköverkkoon, tarkastellut vaihtoehdot:

Pääjohtoreitti A

Pohjoisessa pääjohtoreitissä A Maaselän ja Hepoharjun tuulivoimaympäristön sähköasema/sähköasemat liitetään yleiseen sähköverkkoon Pällin sähköasemalla. Liittyminen sähköasemaan tapahtuisi uudella noin 25–29 km pituisella 110 kV voimajohdolla.

Pääjohtoreitti B

Eteläisessä pääjohtoreitissä B Maaselän ja Hepoharjun tuulivoimaympäristön sähköasema/sähköasemat liitetään yleiseen sähköverkkoon Muhoksen Pyhäkosken tai Pyhänselän sähköasemalla. Liittyminen Pyhäkosken sähköasemaan tapahtuisi uudella noin 35–39 km pituisella 110 kV voimajohdolla tai vaihtoehtoisesti Pyhänselän sähköaseman maan uudella noin 33–36 km pituisella 400 kV voimajohdolla.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Voimassa olevassa valtioneuvostossa vuonna 2009 vahvistetussa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa ei ole käsitelty tuulivoimaa asiakokonaisuutena, eikä ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita. Kainuun maakuntavaltuusto teki 25.3.2013 päätöksen Kainuun tuulivoimaympäristön kaavan laatimisen käynnistämisestä. Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi tuulivoimaympäristön kaavan 30.11.2015. Tuulivoimaympäristön kaava on parhaillaan vahvistettavana ympäristöministeriössä.

Tuulivoimaympäristöalueet sijaitsevat yli 20 kilometrin etäisyydellä Kainuun maakunnan rajasta. Tuulivoimaympäristöalueilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Kainuun maakuntakaavoitukseen tai maankäyttöön.

Maaselän ja Hepoharjun tuulivoimaympäristön ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu selkeästi ja havainnollisesti. Arviointiselostus antaa hyvät tiedot ja lähtökohdat hankkeen toteuttamisen vaihtoehdoista, vaikutuksista ja toteuttamiskelpoisuudesta hankkeen jatkosuunnittelua ja päätöksentekoa varten.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta."

5) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja aluesuunnitteluasiantuntija Sanna Schroderus ovat 31.10.2016 antaneet Ympäristöministeriölle

seuraavan sisältöisen lausunnon:

"KOMMENTTI YVA-LAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMISTA KOSKEVASTA LUONNOKSESTA

Ympäristöministeriö on pyytänyt mm. Kainuun liiton kommenttia YVA-lainsäädännön uudistamista koskevasta luonnoksesta.

Ympäristöministeriön asettama työryhmä valmistelee lakimuutoksia, joita ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA) annetun direktiivin muutos (2014/52/EU) edellyttää. Direktiivin keskeisimmät muutokset koskevat ympäristövaikutusten arvioinnin määritelmää, Natura-arvioinnin ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn suhdetta, arviointimenettelyn määrytymistä yksittäistapauksessa, arviointiselostuksen sisältövaatimuksia ja perusteltua päätelmää, laadunvarmistusta sekä ympäristövaikutusten arvioinnin huomioon ottamista luvassa. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain soveltamisala, arviointimenettely sekä viranomaisten tehtävät säilyisivät pääosin ennallaan. Muutokset on saatettava voimaan 16.5.2017 mennessä.

Luonnoksessa YVA-lainsäädännön uudistamisesta käsitellään YVA-lain lisäksi mm. maakäyttö- ja rakennuslakia, luonnonsuojelulakia ja lakia viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista. Luonnoksessa esitetään mm. että uusi YVA-laki mahdollistaisi YVA-menettelyn korvaamisen muulla, erikseen säädettävällä menettelyllä. Luonnoksessa ehdotetaan, että maankäyttö- ja rakennuslakiin sisällytettäisiin YVA-menettelyn vaatimukset. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa marraskuun lopulla 2016.

YVA-lainsäädännön uudistamista koskeva luonnos

Kainuun liitto toteaa, että luonnoksessa esitetyt muutokset YVA-menettelyn ja muiden ympäristöllisten menettelyjen sujuvoittamisesta ja yhteensovittamisen helpottamisesta ovat tarkoituksenmukaisia.

Kainuun liitto kiinnittää huomiota luonnoksen nähtävilläolo ajan pituuteen ottaen huomioon nähtävilläoloaineiston laajuuden. Luonnos asetettiin nähtäville 25.10.2016 - 1.11.2016 väliseksi ajaksi ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa marraskuun lopulla 2016. Kainuun liitto toteaa, että lainsäädäntöä uudistettaessa kaikilla niillä, joita asia koskee, tulee olla riittävät mahdollisuudet perehtyä aineistoon, ottaa kantaa ja vaikuttaa lainsäädännön valmisteluun.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että lainsäädännön uudistamisessa otetaan riittävässä määrin huomioon kaavoituksen sekä erilaisten ympäristöllisten menettelyjen sujuvuus ja vältetään lisäresursseja edellyttävää viranomaistyön lisäämistä.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa luonnoksesta."

6) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja aluesuunnitteluasiantuntija Sanna Schroderus ovat 1.11.2016 antaneet Sotkamon kunnalle seu-

raavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO SOTKAMON URHEILUOPISTON ASEMAKAAVALUONNOKSESTA

Sotkamon kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Urheiluopiston asemakaavaluonnoksesta (osa-alue 2). Kaavoitettava alue sijaitsee Sotkamon kunnassa Vuokatinharjun asemakaava-alueella. Asemakaavan muutos koskee kortteleita 415 ja 416, osaa korttelista 406 sekä näihin kortteleihin liittyviä katu- virkistys- paikoitus- ja venevalkama-alueita. Asemakaavan laajennus koskee kiinteistöä Juhla-Alue 765-401-94-96. Kaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 8,5 hehtaaria.

Asemakaavoituksen tarkoituksena on mahdollistaa asemakaavoitettavan alueen kehittyminen osaksi Vuokatin toiminnallista ydinkeskustaa Sotkamo - Vuokatti Master-plan 2030 tavoitteiden mukaisesti. Pysyvän asumisen osalta alueelle tavoitellaan lisää sekä opiskelija-asuntolakapasiteettiä että myös loma- ja pysyvän asumisen välimaastoon sijoittuvaa puolivakinaista asumista, johon alueella on ollut kysyntää ja joka myös osaltaan auttaa palvelutarjonnan kehittymistä alueelle.

Aluetta koskeva Vuokatin osayleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 26.5.2003.

Asemakaavaluonnos

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa asemakaavan kaavaluonnoksesta."

7) Kainuun, Keski-Suomen, Lapin, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntien liittojen yhteislausunto
21.10.2016 liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntöön:

"WIFI4EU asetusehdotus

Asetusehdotus on erittäin kannatettava. Nopealla kyselyllä valokuituverkkoja rakentaneilta osuuskunnilta ja kuntayhtiöiltä olemme saaneet tästä myönteistä palautetta ja he olisivat omalta osaltaan valmiita rakentamaan WIFI4EU mukaisia ilmaisia langattomia yhteyspisteitä julkisen elämän keskuksissa. Siksi asetusehdotuksessa olevaa tuensaajan määrittelyä tulisi täsmentää siten, että myös osuuskunnat, kuntayhtiöt tai muut vastaavat toimijat voisivat vastata langattomien yhteyspisteiden toteuttamisesta ja olla tuenhakijoina.

Nopeiden laajakaistayhteyksien nykyinen saatavuus julkisissa tiloissa on hyvin rajattua ja siksi tukea olisi myös saatava hyvin nopean liityntäpisteen hankinta- ja perustamiskustannuksiin langattomien WIFI4EU tukiasemalaitteiden lisäksi. Langattomat tukiasemat julkisissa tiloissa vaativat usein kiinteistössä ja niihin liittyvissä ulkotiloissa uutta kaapelointia ja ne tulisi myös olla tukikelpoisia.

Asetuksessa on sanottu, että yksittäisille toimille myönnettävä unionin rahoitustuen määrä jää alle varainhoitoasetuksessa säädetyn vähäisten

avustusten 60 000 euron rajan. Esimerkiksi Pohjois-Karjalassa kuntien omistama Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy toimii yhtiöjärjestyksensä mukaisesti maakunnan kuntatoimijoiden omistamana voittoa tavoittelemattomana kehittämissyhtiönä ja yhteishankintayksikkönä, joka tuottaa tarvittavia tietohallinnon ja -tekniikan palveluita omistajilleen. Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy olisi luonteva taho järjestämään WIFI4EU mukaiset hyvin nopeat langattomat yhteyspisteet Pohjois-Karjalan kuntien keskeisiin julkisen elämän keskuksiin. Asetuksessa tulisi huomioida, että yksittäisille toimille myönnettävä enimmäismäärä ei rajoittaisi tämän tyyppisen kuntien yhteisen toimijan mahdollisuutta olla tuenhakijana ja toteuttaa WIFI4EU yhteyspisteitä kuntien puolesta. Vastavia järjestelyjä on useissa maakunnissa.

Tämä lausunto on valmisteltu yhdessä Kainuun, Keski-Suomen, Lapin, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntien liittojen kesken. Esa Huurreoksa, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, projektipäällikkö Laajakaista-hankkeet"

8) Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja hallintopäällikkö Harri Turkulainen ovat 9.11.2016 antaneet Sisäministeriölle seuraavan sisältöisen lausunnon:

LAUSUNTO LAKIESITYKSESTÄ PELASTUSTOIMEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi pelastustoimen järjestämisestä. Lakia sovellettaisiin pelastustoimen järjestämiseen, kehittämiseen, ohjaukseen ja valvontaan vuoden 2019 alusta lukien.

Pelastustoimi on voimassa olevan pelastuslain mukaan kuntien lakisääteistä yhteistoimintaa, jota hoitaa 22 alueellista pelastuslaitosta. Pelastustoimen järjestämisvastuu ehdotetaan säädettäväksi viiden maakunnan tehtäväksi. Ne järjestäisivät pelastustoimen yhteistyöalueen kaikkien maakuntien alueella.

Pelastustoimen organisoiminen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen kanssa yhdenmukaisen aluejaon ja järjestämismallin pohjalta on puolestaan välttämätön, koska sillä turvataan pelastustoimen mahdollisuus jatkossakin suorittaa kiireellisiä ensihoitotehtäviä ja kiireellisiä ensivastotehtäviä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa erikseen sovitaan.

Pelastustoimen järjestämislain antamisen jälkeen on tarkoitus uudistaa nykyinen pelastuslaki. Tavoitteena on pelastustoimen toimintamallien kansallinen yhtenäistäminen, ohjauksen tehostaminen ja tehtäväkuvan tarkistaminen viranomaisyhteistyön tiivistäminen näkökulmasta. Pelastuslain uudistaminen toteutettaisiin siten, että uudistettu pelastuslaki tulisi voimaan vuoden 2019 alussa maakuntien ja uudistettujen pelastuslaitosten aloittaessa toimintansa.

Pydyttynä lausuntona Kainuun liitto esittää seuraavaa:

Kainuu kannattaa 18 maakunnalle perustuvaa pelastuslaitostoimintaa ja kytkentää ensihoitoon. Pelastustoimen siirtäminen kunnilta osaksi maakuntahallintoa on perusteltua. Näin voidaan varmistaa elintärkeä yhteys maakunnille siirrettäviin sote-palveluihin. Lailla tulee turvata pelastuslaitosten mahdollisuus toimia ensihoidon palveluntuottajana. Pelastustoimen järjestämis- ja tuottamisvastuu tulee antaa kaikkien maakuntauudistuksessa muodostettavien 18 maakunnan tehtäväksi.

Perustelut ja muutostarpeet

Pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuun ja palvelutuotannon keskittämistä viittä yliopistosairaalaa ylläpitävälle maakunnalle on perusteltu mm. sillä, että näin pystytään varmistamaan pelastustoimen ja ensihoidon yhteistyö myös tulevaisuudessa. Pelastustoimi ja ensihoito ovat tyypillisiä lähipalveluita ja niiden järjestämis- ja tuottamisvastuu on oltava kaikilla maakunnilla. Pelastustoimen ja ensihoidon keskittäminen muusta aluejaosta poiketen viidelle alueelle heikentää huomattavasti lähipalveluiden integraation toteuttamista ja vaikeuttaa alueellista turvallisuustyötä. Pelastustoimen mukana olo jokaisessa 18 maakunnassa varmistaa kuntien ja maakuntien yhteisen varautumisen erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä näiden valmiussuunnitteluun ja harjoitteluun.

Pelastustoimen järjestämislain yhdeksi tavoitteeksi on mainittu valtakunnallisten järjestelmien kehittäminen. Tämän tavoitteen edistäminen on järkevää, mutta se ei vaadi palveluiden järjestämisen ja tuottamisen keskittämistä viidelle maakunnalle. Yhteisten toimintamallien, kustannustehokkuuden ja toiminnallisen tehokkuuden saavuttaminen tapahtuu parhaiten siten, että pelastustoimen tarvitsemat erityiset tukipalvelut (riskianalyysi, omat tietojärjestelmät, kehittäminen ym.) keskitetään valtakunnallisen palveluntuottajan tehtäväksi.

Henkilöstövaikutusten arvioinnin yhteydessä on esitetty, että pelastustoimen järjestämisvastuun ja tuottamisvastuun siirtäminen viidelle toimijalle mahdollistaa henkilöstösäästöjen tekemisen hallinto- ja tukipalveluita yhdistämällä. Pelastuslaitosten hallinto on jo tällä hetkellä erittäin kevyesti toteutettu ja tukeutuu vahvasti isäntäorganisaatioiden hallintoon; jatkossa se on luonnollinen osa maakuntahallintoa. Kainuussa pelastuslaitos toimii maakunnallisesti järjestettynä isäntäkuntamallilla ja tiiviissä yhteistyössä maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon organisaation kanssa.

Pelastustoimen todelliset säästöt saadaan aikaan ottamalla käyttöön vuorokauden ja vuoden aikojen vaihtelut tunnistava henkilöstömitoitus operatiivisessa toiminnassa mukaan lukien johtaminen. Pelastustoimen resurssien/miesvahvuuksien optimointi vuorokauden ja vuodenajan mukaan on kannatettava tavoite ja sen avulla pystytään tehostamaan toimintaa.

Esitetty pelastustoimen järjestämisvastuun ja tuottamisvastuun siirtäminen viidelle maakunnalle aiheuttaa demokratiavajeen 13:lle muulle maakunnalle. Esityksen mukaan sisäministeriö käy neuvottelut pelastustoimen järjestämisestä ja kehittämisestä viiden maakunnan kanssa, mutta

muilla maakunnilla ei nyt ehdotetussa järjestelmässä ole roolia. Esitetys-
sä mallissa maakunnat, joilla ei ole järjestämisvastuuta, tekevät oman
yhteistyöalueensa maakunnan kanssa yhteistyösopimuksen pelastustoi-
men palveluiden tuottamisesta. Järjestämisvastuussa olevan maakun-
nan maakuntavaltuusto hyväksyy pelastustoimen palvelutasopäätöksen
ja palvelutasopäätöksen hyväksymisen jälkeen maakunnan palvelulaitos
tuottaa palvelut. Yhteistyöalueen muilla maakunnilla ei olisi minkäänlais-
ta ohjausmekanismia palvelutuotantoon.

Mikäli esitetty malli viiden alueen järjestämisvastuusta toteutuu, tulee
maakuntien välistä suhdetta selkiyttää. Nyt esitettyssä mallissa palveluta-
sopäätöksen ja yhteistyösopimuksen välinen suhde on epäselvästi sää-
detty. Yhteistyö-sopimuksessa jokainen maakunta päättäisi kohdaltaan
palvelutasoon kuuluvista asioista, mutta pelastustoimen järjestämisvas-
tuussa oleva maakunta voisi ja sen pitää kuitenkin päättää pelastustoi-
men palvelutason toteuttamisesta. Vaikka tässä yhteydessä säädetään
kuulemismenettelystä, niin muiden maakuntien on pystyttävä osallistu-
maan myös palvelutason toteuttamista koskevaan päätöksentekoon.

Kainuu pitää välttämättömänä korjata rahoitusmallia. Pelastustoimen ra-
hoitusosuus on esitetty muodostettavaksi siten, että maakuntien pelas-
tustoimen tehtävien keskimääräinen perushinta lasketaan kertomalla
maakunnan asukasmäärällä. Rahoitusosuus sisällytetään maakunnille
muiden tehtävien rahoitusosuuksien kanssa samaan kokonaisuuteen, jo-
ka on yleiskatteellista. Pelastustoimen rahoitusosuuden laskenta on liian
kaavamaista, eikä se huomioi alueilla olevia erityispiirteitä kuten esimer-
kiksi harvaan asuttuja alueita, pitkiä etäisyyksiä ja saaristoa. Kapitaatio-
mallisella laskennalla mm. Kainuun on arvioitu menettävän rahoitusta
noin 1,4 milj. € vuodessa. Rahoitusosuuden laskentaperusteissa on
huomioitava alueiden erityistarpeet.

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan valtakunnallisten tavoittei-
den valmisteluun osallistuisivat ainoastaan pelastustoimen järjestämis-
vastuussa olevat maakunnat. Tätä ei voi pitää hyväksyttävänä, koska
myös muiden maakuntien on pystyttävä osallistumaan palveluiden kehit-
tämiseen ja tavoitteiden valmisteluun. Tämän kehityksen seurauksena
maakunnat jaetaan perusteettomasti eri luokkiin sen mukaan missä yli-
opistosairaala sattuu sijaitsemaan."

Lisätietoja lausunnoista nro: 1-6 antaa suunnittelujohtaja Hannu
Heikkinen, puh. 044 710 0864 (etunimi.sukunimi@kainuu.fi) ja lau-
sunnosta nro 7 aluekehitysasiantuntija Paula Karppinen (pau-
la.a.karppinen(at)kainuu.fi) ja lausunnosta nro 8 maakuntajohtaja
Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 (etunimi.sukunimi@kainuu.fi).

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, ettei viranhaltijapäätöksiä ja pöytäkirjoihin
merkittyjä päätöksiä oteta maakuntahallituksen käsiteltäväksi ja mer-
kitsee annetut lausunnot tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.
